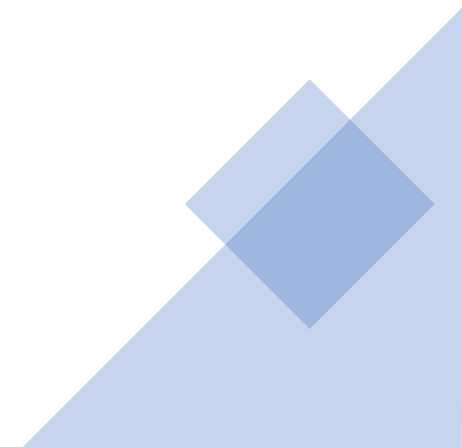

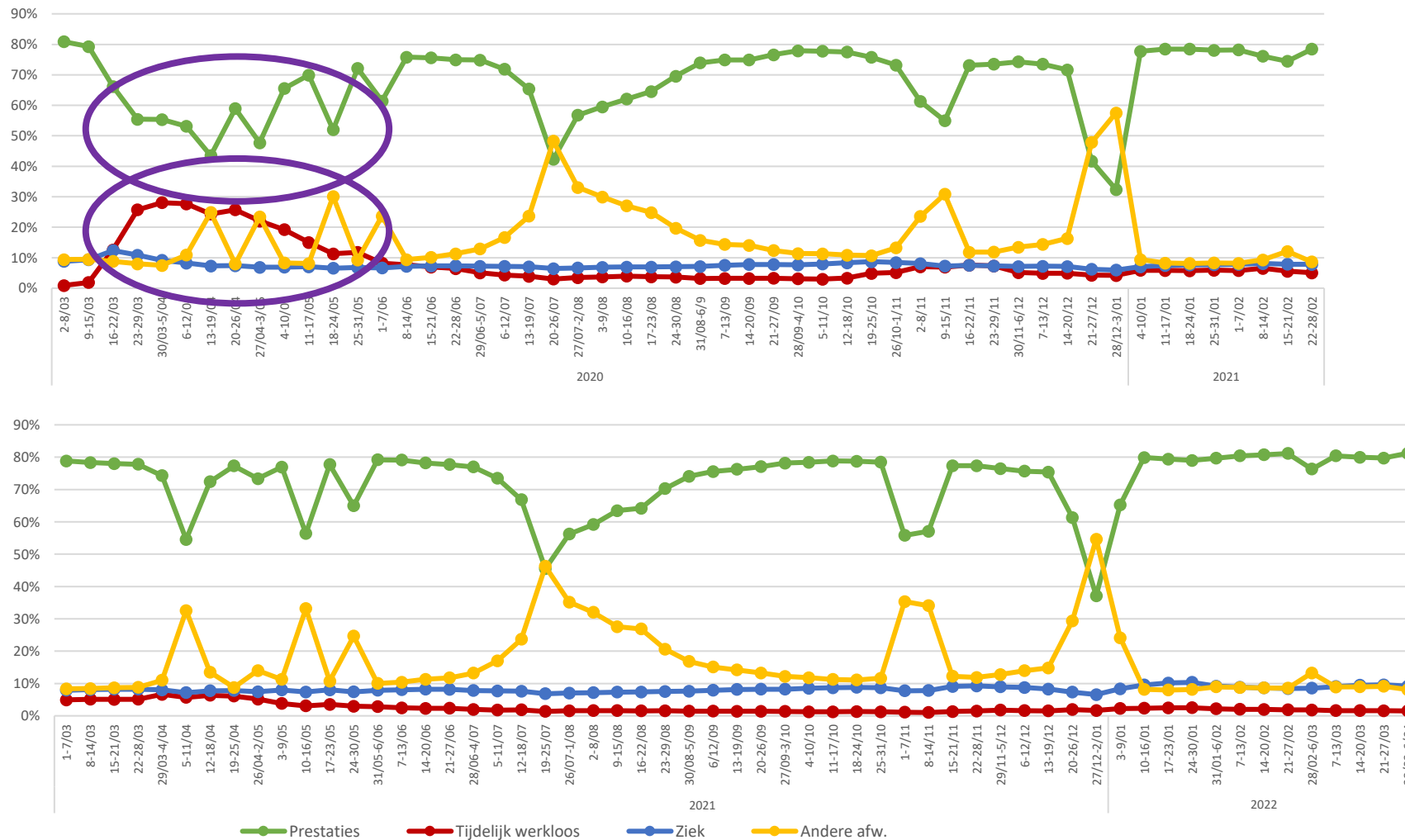
Monitoring van de sociale
impact van de Coronacrisis

Inhoud

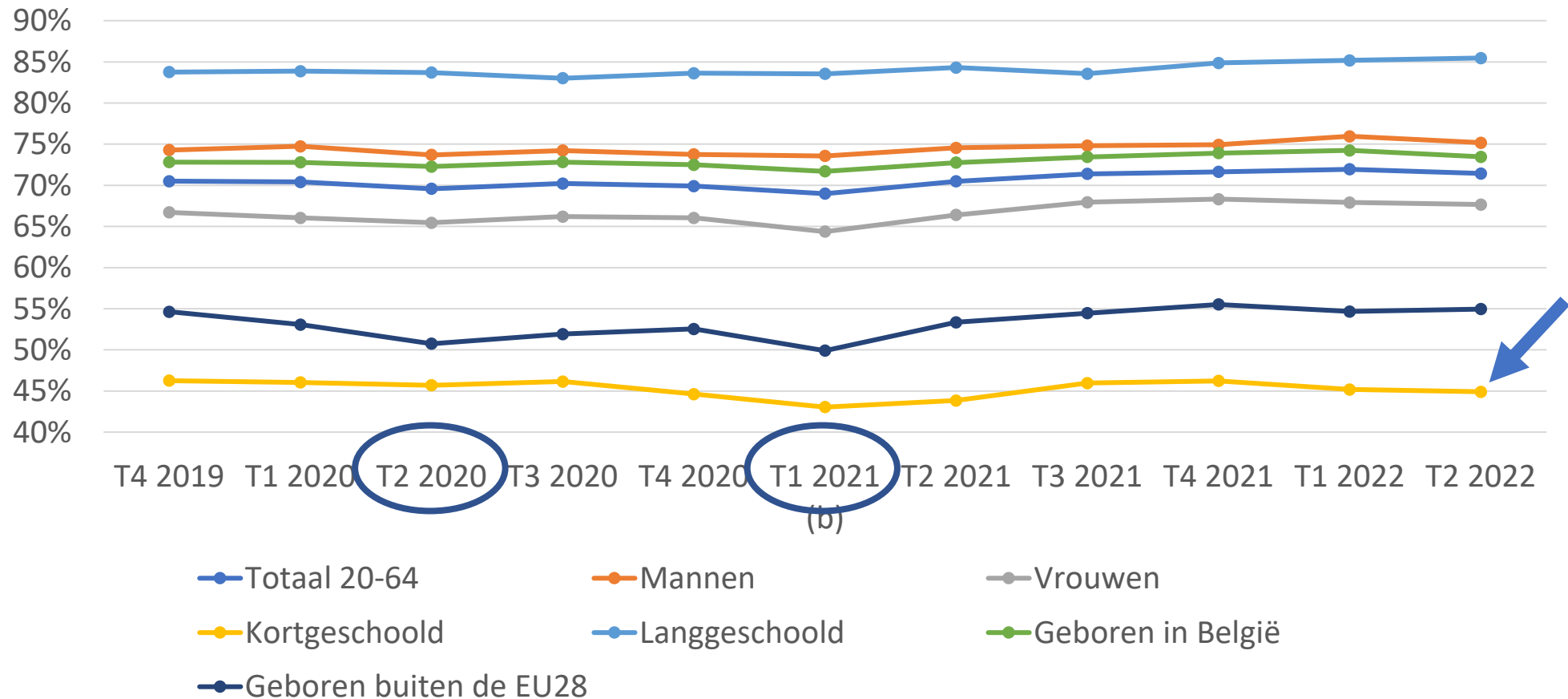
- Resultaten van de WG SIC
 - Arbeidsmarkteffecten
 - Situatie van de zelfstandigen
 - Impact op de inkomens en armoedegraad
 - Definitieve armoedecijfers
 - Lacunes in de data en nieuwe uitdagingen
-

Activité (salariés, mars 2020-avril 2022)

Bron: FOD WASO op basis van gegevens van Acerta, SD Worx en Securex.

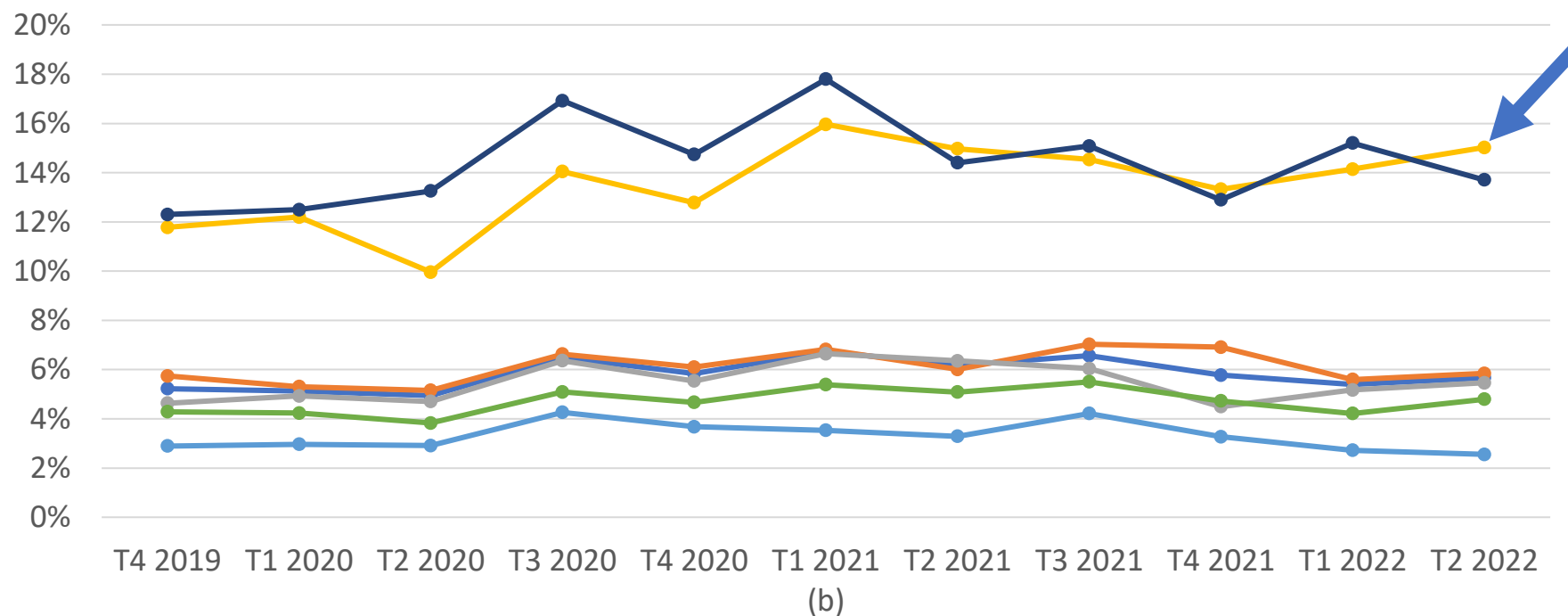
Taux d'emploi, 2019-2022

Source : Statbel (Direction générale Statistique - Statistics Belgium), Enquête sur les forces de travail

b : rupture de série

Taux de chômage, 2019-2022

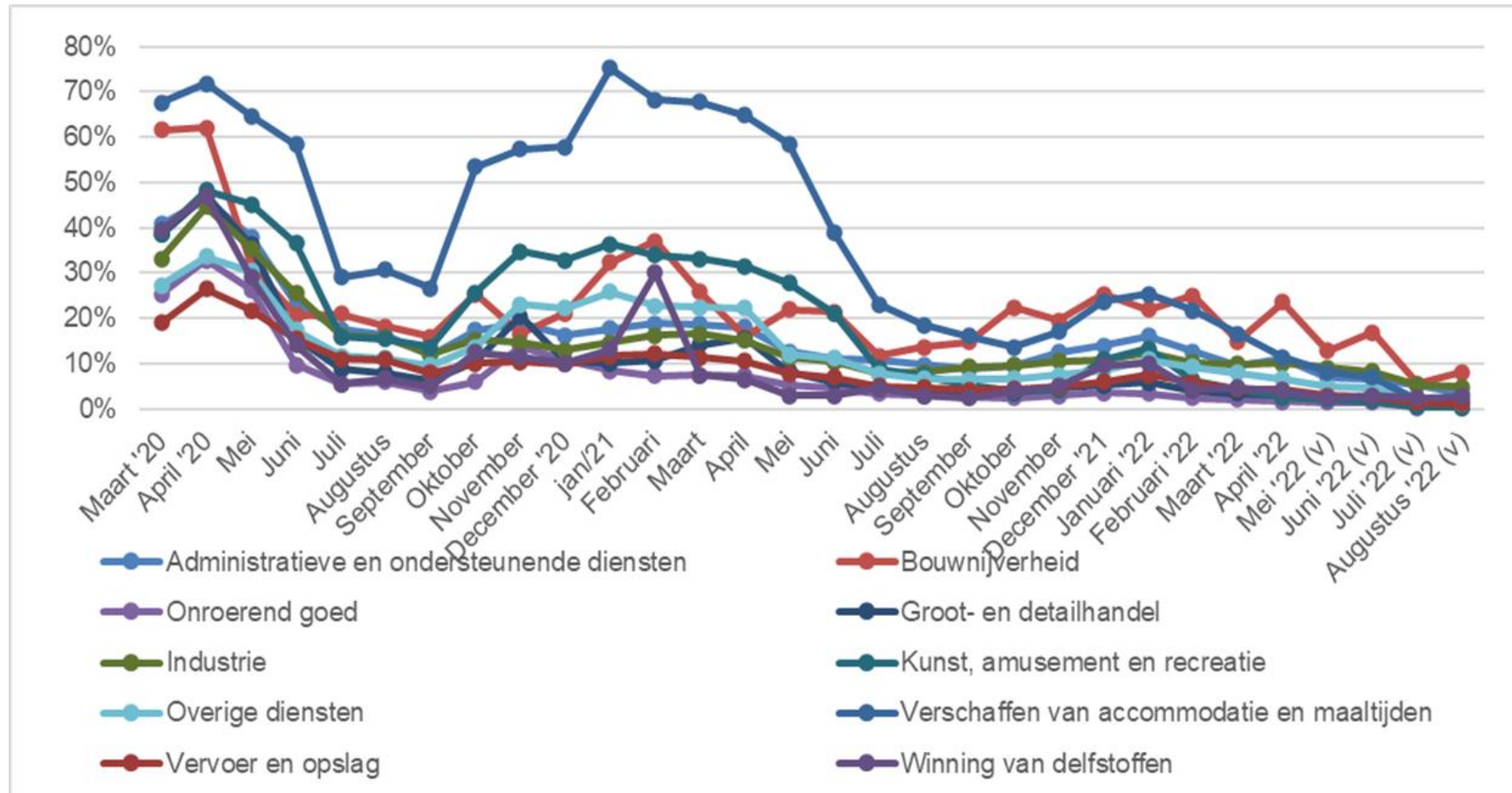

- Totaal 15-64
- Mannen
- Vrouwen
- Kortgeschoold
- Langgeschoold
- Geboren in België
- Geboren buiten de EU28

Source : Statbel (Direction générale Statistique - Statistics Belgium), Enquête sur les forces de travail

b : rupture de série

Chômage temporaire, secteurs principaux

Source : ONEM

Chômage temporaire: profil

- Certains groupes sont surreprésentés dans le CT:
 - Surreprésentation (légère) des hommes
 - Surreprésentation élevée des bas salaires
 - Très forte surreprésentation des personnes peu qualifiées et des personnes de nationalité étrangère
- Les groupes les plus vulnérables sont aussi surreprésentés dans les sorties vers le chômage entre mars et décembre 2020:
 - les jeunes,
 - les personnes peu qualifiées,
 - les personnes se trouvant dans les tranches de salaire les plus basses.

Chômage temporaire: impact sur le revenu

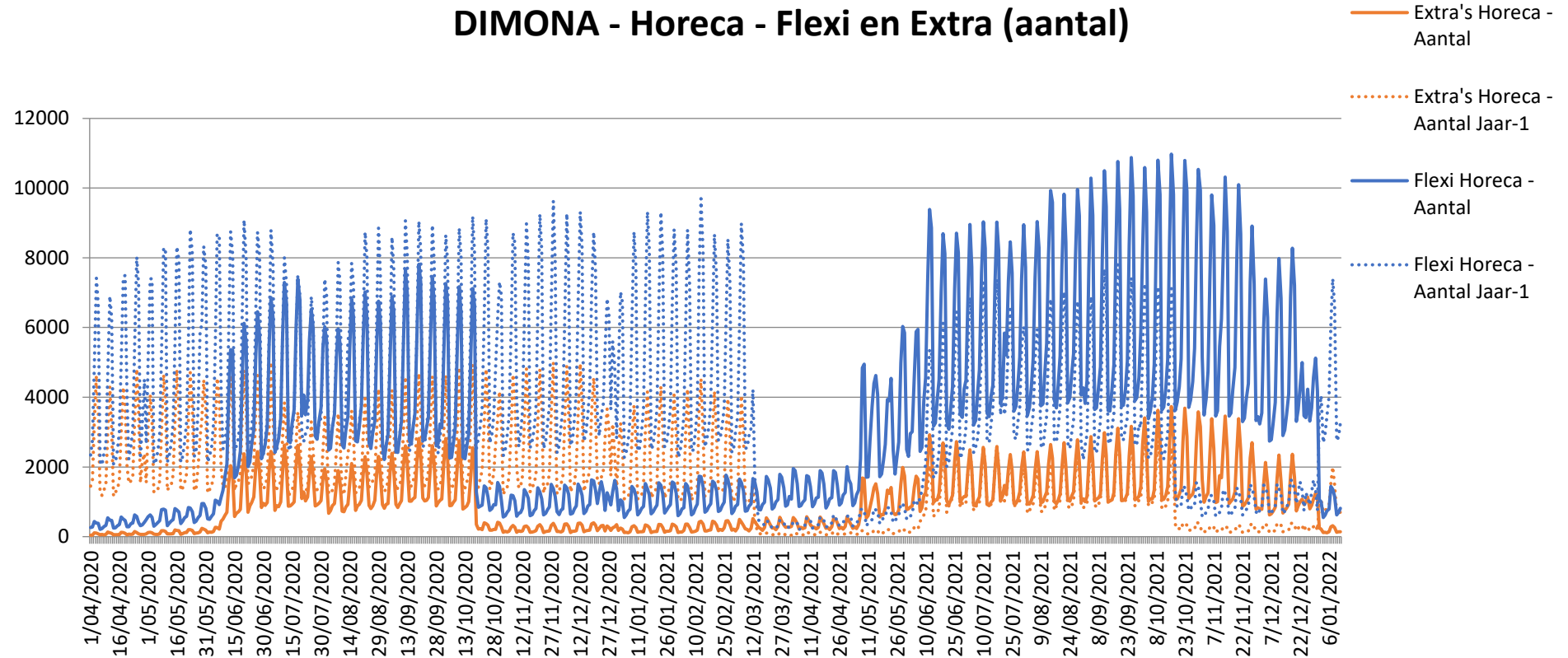
Vervangingsratio's voor alleenstaanden naargelang arbeidssituatie, brutomaandloon (in EUR) en hoogte van de bedrijfsvoorheffing

Vervangingsratio's voor alleenstaanden naargelang arbeidssituatie, brutomaandloon (in EUR) en hoogte van de bedrijfsvoorheffing	1625,72 EUR (Gewaarborgd gemiddeld minimum maandinkomen)		2541,31 EUR (67 % van het gemiddelde brutomaandloon)		3793 EUR (Gemiddeld brutomaandloon)		6334,31 EUR (167 % van gemiddelde brutomaandloon)	
	Bedrijfsvoorheffing van 26,75%	Bedrijfsvoorheffing van 15%	Bedrijfsvoorheffing van 26,75%	Bedrijfsvoorheffing van 15%	Bedrijfsvoorheffing van 26,75%	Bedrijfsvoorheffing van 15%	Bedrijfsvoorheffing van 26,75%	Bedrijfsvoorheffing van 15%
Voltijdse bediende (40h/week), 50% op tijdelijke werkloosheid, 50% aan het werk	88,4%	94,2%	99,2%	105,2%	95,3%	100,3%	83,0%	86,5%
Voltijdse bediende (40h/week), volledig op tijdelijke werkloosheid	72,3%	83,9%	75,1%	87,2%	62,5%	72,5%	43,4%	50,4%
Halftijdse bediende (20h/week), volledig op tijdelijke werkloosheid	69,3%	80,4%	61,0%	70,8%	48,8%	56,6%	35,4%	41,1%
4/5e bediende (32h/week), volledig op tijdelijke werkloosheid	65,8%	76,3%	65,5%	76,0%	55,4%	64,2%	38,7%	44,9%

Bij berekening van de vervangingsratio's werd rekening gehouden met twee verschillende niveaus van bedrijfsvoorheffing. Normaliter wordt op de uitkeringen 26,75% bedrijfsvoorheffing ingehouden. Voor de uitkeringen voor de maanden mei 2020 tot en met december 2020 werd deze inhouding verlaagd tot 15%. De eenmalige water- en energiepremie in Vlaanderen werd buiten beschouwing gelaten bij de berekeningen.

Contrats atypiques

- Intérim
- Étudiants
- Jobs flexis et extras
- Travail au noir

Zelfstandigen doen massaal beroep op het overbruggingsrecht

Grote Covid-impact

- Direct (sluiting) of indirect impact

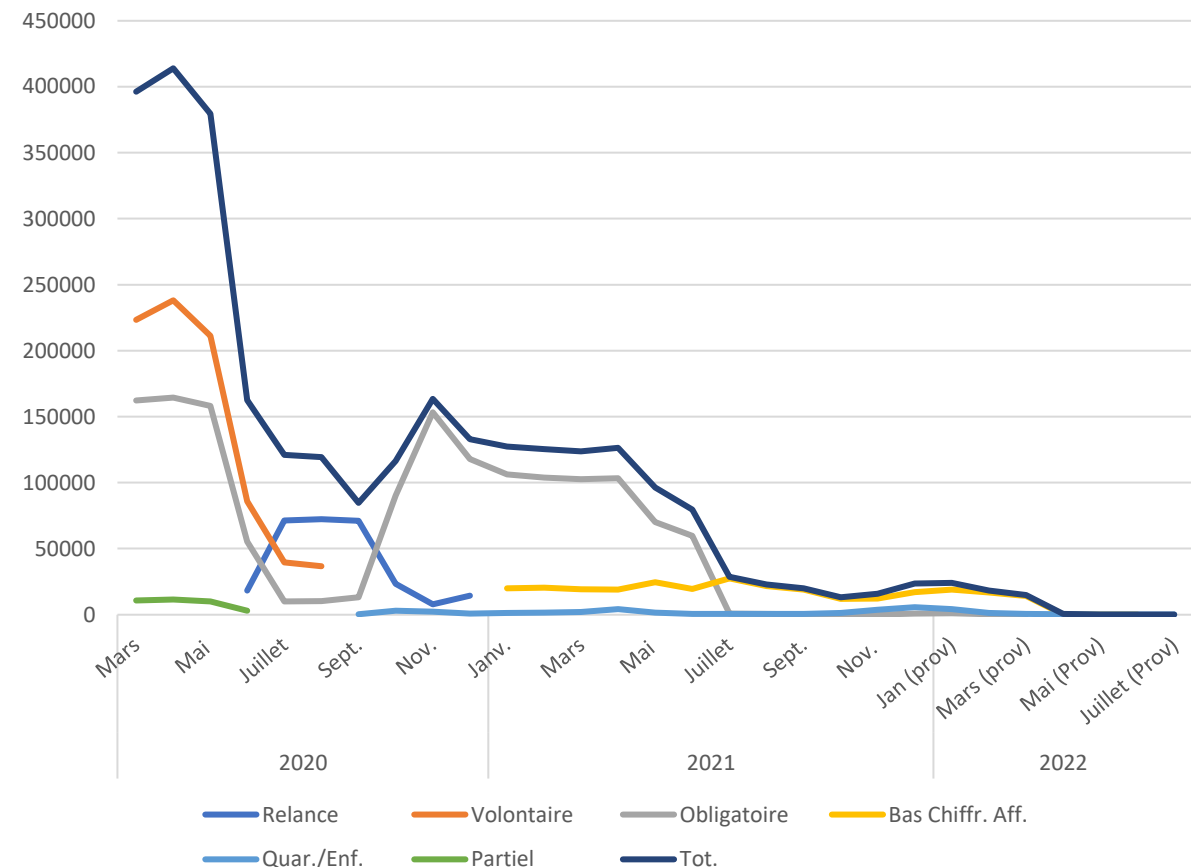
Evolutie

- Het aantal zelfstandigen met een overbruggingsrecht was het hoogst tussen maart en mei 2020.
- Daarna begonnen de aantallen te dalen, maar namen weer toe in tijden dat de COVID-infecties stegen en er meer COVID-beperkingen waren.
- In 2022 is het aantal zeer laag → **geen COVID-invloed meer**

Vervangingsratio

- Percentage schommelt tussen de 37% en de 100%
- Afhankelijk van inkomen, gezinssamenstelling en duur van het beroep op het overbruggingsrecht

Figuur. Evolutie aantal zelfstandigen met een overbruggingsrecht

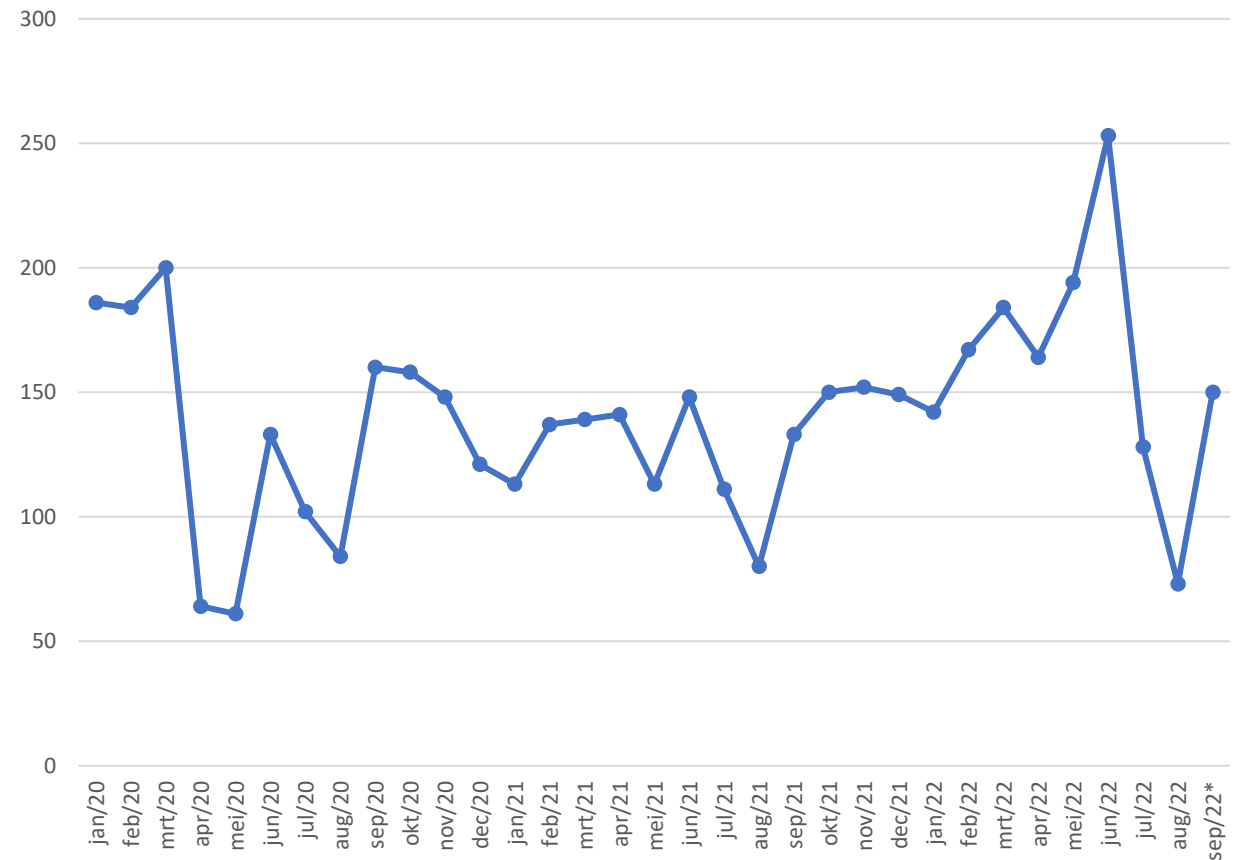
Bron: RSVZ/FOD SZ, Sociale Verzekeringsfondsen

Geen direct COVID-effect in het aantal faillissementen onder zelfstandigen

Aantal faillissementen onder zelfstandigen

- Impact mogelijk beperkt door de bijkomende ondersteuningsmaatregelen (bv. het overbruggingsrecht of tijdelijke moratoria)
- Maar vanaf september 2021 lijkt er zich een stijgende trend af te tekenen met een duidelijke piek in juni 2022

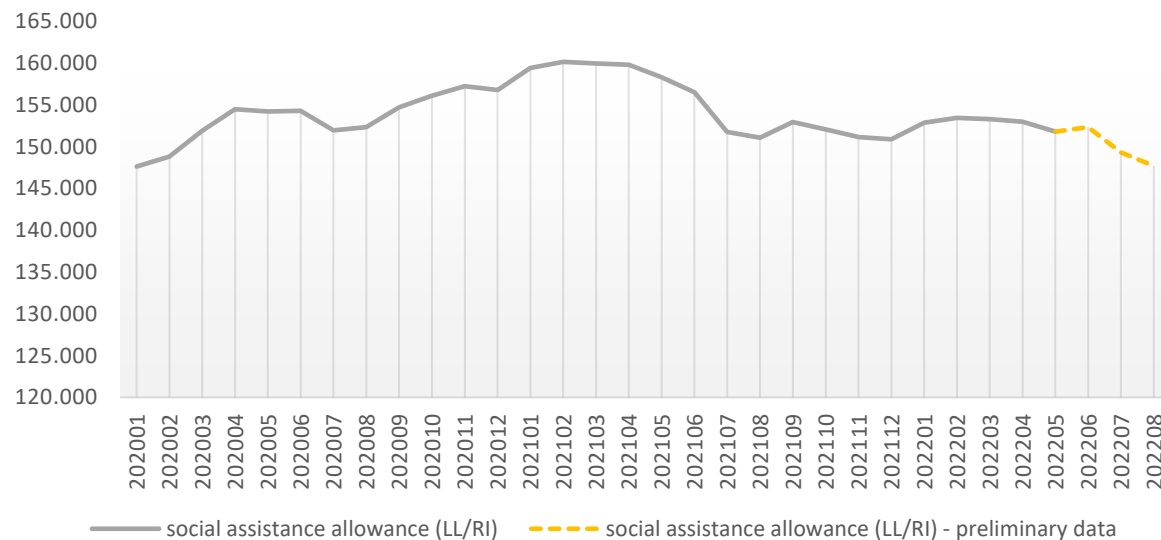
Figuur. Evolutie aantal faillissementen onder zelfstandigen

Bron: Statbel, het Belgische statistiekbureau

(Equivalent) leefloon

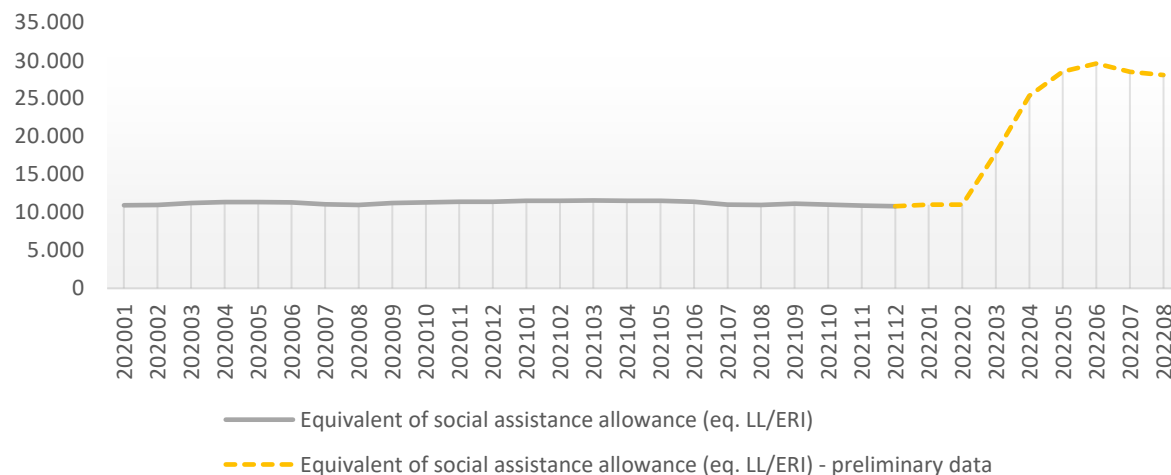
Social assistance allowance (leefloon/revenu d'intégration)

Leefloon

- Stijging van het aantal personen met een leefloon vanaf het begin van de coronacrisis tot een hoogtepunt van ± 160.000 personen in februari 2021.
- Nadien opnieuw een dalende trend tot ± 152.000 personen in mei 2022.
- In augustus 2022 daling tot naar schatting 148.000 personen (voorlopige gegevens).

Equivalent of social assistance allowance
(equivalent leefloon/équivalent du revenu d'intégration)

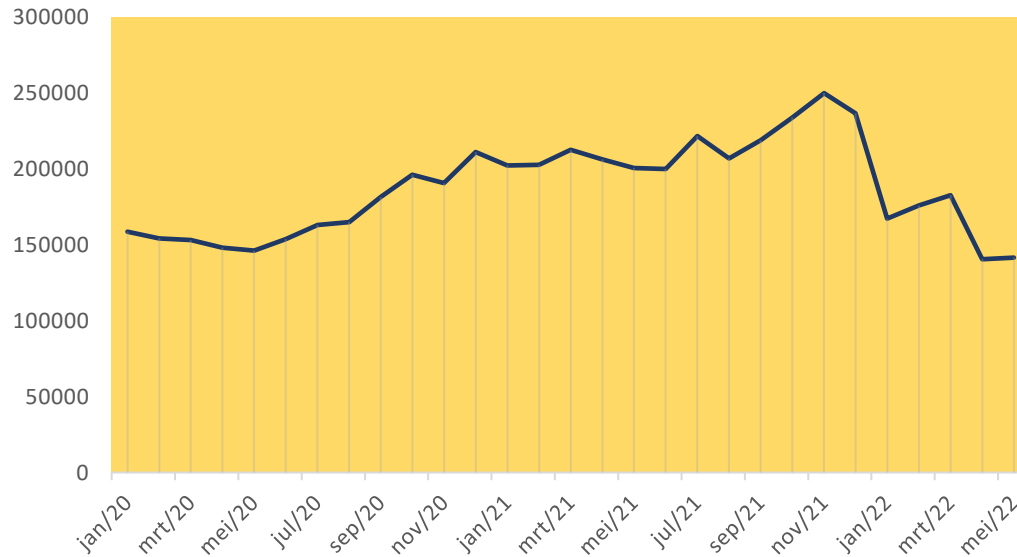

(Equivalent) leefloon

- Zeer stabiel tijdens de coronacrisis rond de 11.000 op maandbasis.
- Op basis van voorlopige gegevens verwachten we een zeer sterke stijging vanaf maart 2022 tot naar schatting bijna 30.000 personen in juni 2022.
- Personen die gevlucht zijn uit Oekraïne en statuut van 'tijdelijke bescherming' krijgen.

Andere maatschappelijke hulp- en dienstverlening

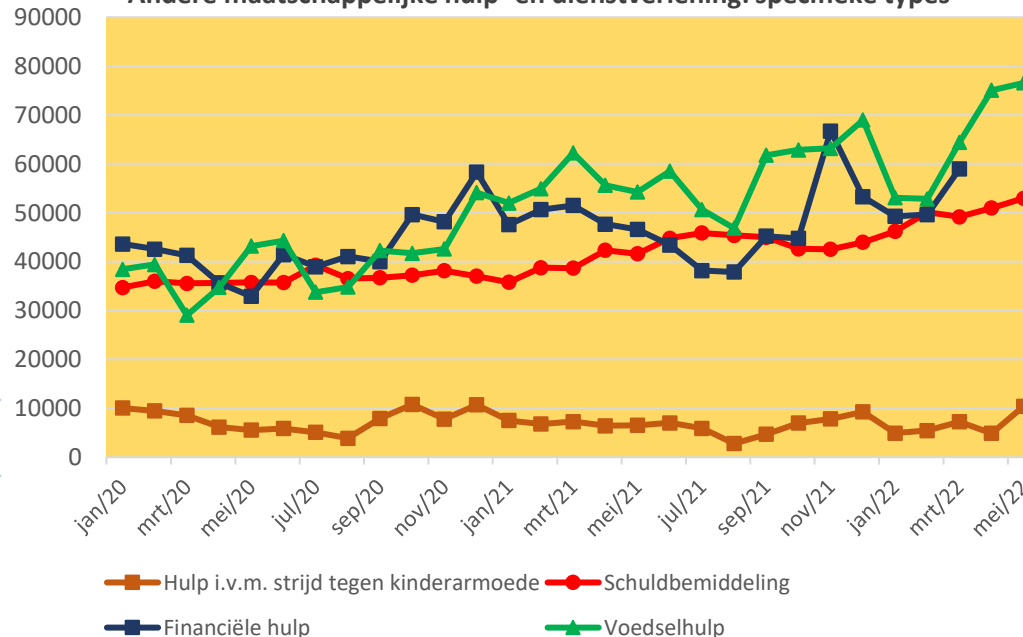
Andere maatschappelijke hulp- en dienstverlening

Andere maatschappelijke hulp- en dienstverlening

- Zeer sterke stijging van andere maatschappelijke hulp- en dienstverlening tijdens de coronacrisis tot een hoogtepunt in november 2021.
- Nadien volgt een sterke terugval, wel nog stijging van specifieke types hulp (zie hieronder).

Andere maatschappelijke hulp- en dienstverlening: specifieke types

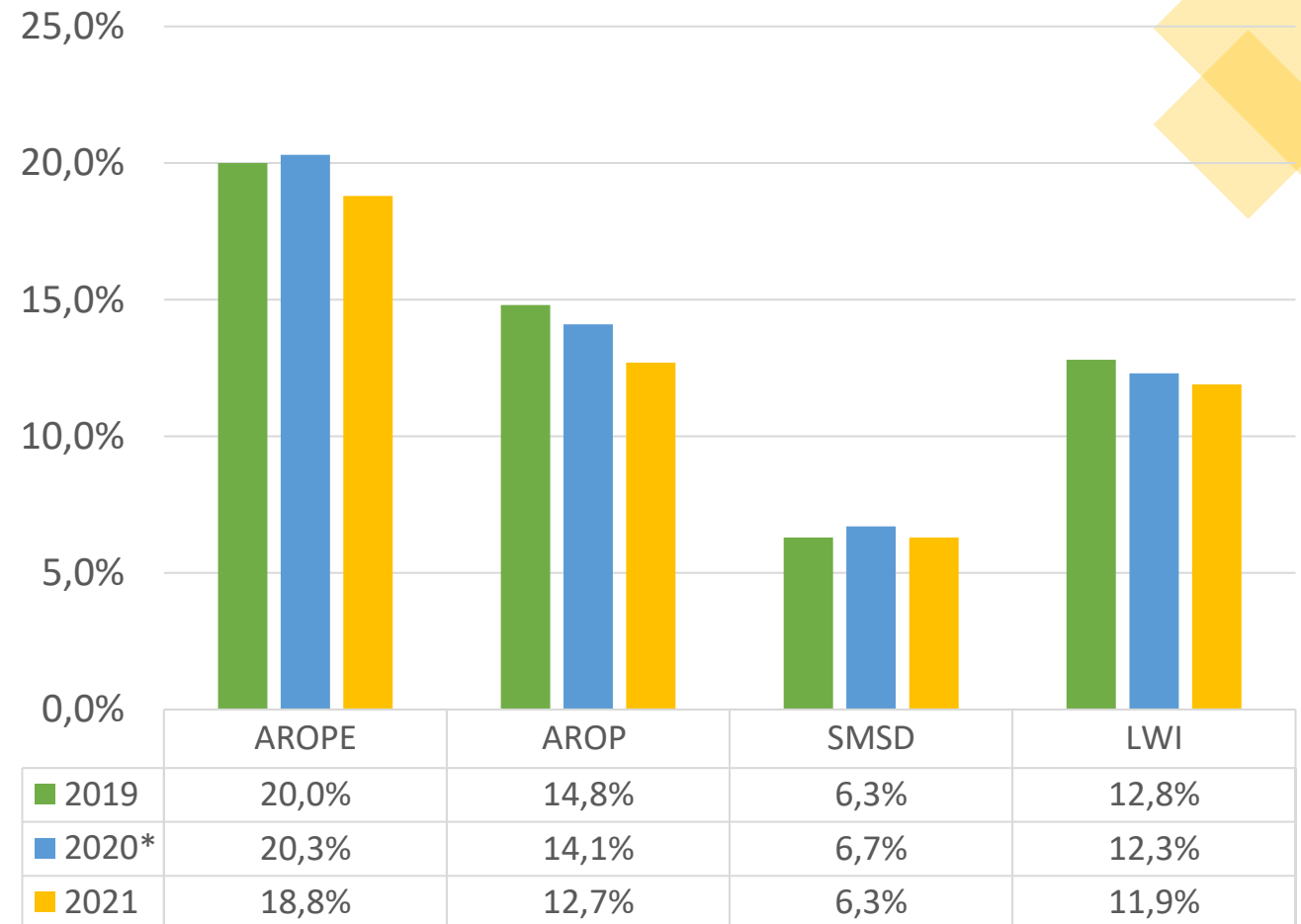
Andere maatschappelijke hulp- en dienstverlening (specifieke types):

- Hulp voor schuldbemiddeling kent stijgende trend sinds begin van de coronacrisis en bereikt het hoogste niveau in mei 2022.
- Financiële hulp is - met name tijdens wintermaanden - boven het pre-crisisniveau.
- Sterke stijging van voedselhulp tot hoogtepunt in mei 2022.

Armoedecijfers overwegend stabiel en dalen zelfs licht in 2021

- AROPE, AROP en LWI (quasi-jobless households) dalen in 2021 t.o.v. 2019 en 2020
- SMSD evenaart het niveau van 2019
- Cijfers liggen in lijn met voorgaand onderzoek uitgevoerd binnen de WG SIC.
- Maar nog steeds substantiële verschillen in armoedecijfers tussen verschillende subgroepen (vb. Brussel Hoofdstedelijk Gewest, kortgeschoolden, werklozen en leden van éénoudergezinnen, ...)

Figuur. AROPE, AROP, SMSD, MSD & LWI, België, 2019-2021

Overheidsmaatregelen hadden grote impact

- Als alle uitkeringen zouden wegvallen, uitgezonderd de pensioenen, zou het armoederisico gelijk zijn aan 27,2% in 2021 ten opzichte van 25,6% in 2020.
- Het werkelijke armoederisico (met sociale transfers) is gelijk aan 12,7% in 2021
- Er is dus een toename van de armoedereductie door uitkeringen in 2021
- Dit is wellicht het effect van de COVID-maatregelen

Figuur. AROP voor en na sociale transfers (excl. pensioenen), België, 2019-2021

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium), EU-SILC

Conclusies

- Globaal beperkte impact op de traditionele arbeids- en armoede-indicatoren
- Belangrijk effect op reëel arbeidsvolume, tijdelijke werkloosheid, overbruggingsrecht
- Ondersteuningsmaatregelen en de sociale bescherming spelen een belangrijke rol: automatische stabilisatoren en armoedebestrijdend
- MAAR de impact is ongelijk verdeeld
 - Sectoren (horeca, recreatie en overige diensten, bouw)
 - Kwetsbare groepen (kortgeschoolden, personen uit lagere loonklassen en/of met flexibele contracten, en zeer kwetsbare groepen)
- Ook een sterke stijging in het niveau van de andere vormen van maatschappelijke hulp- en dienstverlening
- Gewerkt met voorlopige gegevens en schattingen die onder normale omstandigheden niet worden gepubliceerd, maar die essentieel zijn voor het beheer van de sociaaleconomische impact van de COVID-19-crisis -> Ervaring heeft getoond dat die voorlopige gegevens een goed beeld geven van globale trends

Uitdagingen

- De voorlopige gegevens en simulaties gaven een goed beeld van de sociale situatie tijdens de COVID-pandemie
 - De nieuwe energiecrisis dreigt dezelfde groepen te treffen
 - Lacunes in de data: beschikken we over de juiste data om ook snel in te schatten of de huidige inkomens voor verschillende groepen volstaan om stijgende prijzen op te vangen?
 - Effecten op bedrijven en werkgelegenheid?
 - Hebben we voldoende zicht op de noden van vluchtelingen uit Oekraïne?
 - Consolidering van de werking, maar flexibiliteit om in te spelen op wijzigende context, ook in functie van toekomstige, nieuwe crisissen
-